

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za toje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Duhovni in kmetje.

Pod tem naslovom prinaša „Sl. Tednik“ sledeči članek:

„Zdaj bomo mi Slovenci kmalu imeli volitve. Bralci „Slovenskega Tednika“ vedo, da smo mi večkrat nasvetovali, kakó naj se voli in kogà. Ravno tako pa naši bralci vedo, da je dosti duhovnih gospodov, ki so na nas hudi; pravijo kmetom, da nas ne poslušati, da smo „proti veri“ in tacih reči. Dajmo torej o tem mirno in pametno besedico izpregovoriti. Vprašajmo se, ali res nijsmo za vero, ali duhovni gospodje, ki proti nam govoré, resnico govoré, — ali pa morda duhovni samo skrivajo pod svoje besede o „veri“ nič drugega kakor to, da bi oni, duhovni, radi povsod ukazovali, kmeta povsod v svoje gospodarstvo dobili. — Mi trdimo, da to poslednje hočejo.

Naravnost povemo še enkrat, kar smo že rekli: *Vera mora biti*. Vere nihče ne jemlje, najmanj pa „Slov. Tednik“, kakor duhovni gospodje krivo ljudem pripovedujejo. Saj vera nij kakor en žakelj pšenice, katero bi mogel kdo po noči ukrasti. Vero vsak človek v svojem srci nosi; do tja pa ne sega nobena roka. — Tudi gospodov duhovnikov, fajmoštrov in kaplanov mi ne sovražimo. Bog obvaruj! Ti gospodje oznanjujejo Kristovo vero ljubezni in sprave. V cerkvi, kadar od sv. evangelija govoré, jih poslušajmo.

Ali duhovni gospodje so tudi ljudje. Oni jedo in pijo in grehe delajo — ravno tako kakor mi. Če jih mi poslušamo, kadar božjo besedo pridigovajo, potem jih pa nečemo in ne smemo zmirom poslušati, kadar o posvetnih rečeh govore, o volitvah, o davkih, o občini i. t. d. Tukaj dostikrat le svoj dobiček zagovarjajo, samo na svoj

stan gledajo, ne gledajo pa na kmetovski stan. Da bi se pa to ne videlo, ogrinjajo se s plaščem svojega svetega poklica, „vero“ vmes vtikajo, kjer se vera in božje ime po drugi božji zapovedi še vtikati ne sme.

No, zdaj veste zakaj so duhovniki proti nam. Mi resnico govorimo, tudi duhovnim gospodom. To jih peče. Dozdaj so krivo mislili, da proti njim ne sme nobeden nič reči. Zato pa zdaj pravijo, da „je verà v nevarnosti“. Pa vera nij v nevarnosti, vero vsi spoštujemo, samo tega nečemo, da bi duhoven sam povsod gospodariti hotel. A kmet daje davek. Kmet daje duhovnom biro. Molitev je lepa stvar; pravijo da v nebesa pomaga. Dobro, molite; ali to veste, da nobena molitev davka ne odpiše, kakor ne ubrani, da se vaš sin v soldate vzame. Zato pa nij treba najprvo pri volitvi vprašati poslanca, koliko moli, koliko k spovedi hodi, temu ali je pošten naš domačin Slovenec ali ne. Za svojo dušo bo že vsak sam skrbel kakor hoče. Tu gre samo za to, kdo bo naše narodne pravice dobro zagovarjal, za ponižanje davkov govoril, kdo je v posvetnih rečeh izveden. Mi ne volimo v cerkveni zbor, temu v državni zbor, kjer se bo o naših starih pravicah govorilo.

Verjemite nam, slovenski možje, naši duhovni gospodje ravno tako dobro vedo, kakor mi, da vera nij v nevarnosti, in da je „Slov. Tednik“, tudi ne napada. Ali oni so v skrbi samo za sebe in za svoj stan. Duhovni bi radi v vseh rečeh tudi v posvetnih gospodarili. Za to vas pa pregovarjajo z vero. Za to pa o vsacem, kdor nij najprvo za duhovenske pravice, kriče, da „nij za vero“. O drugih pa, ki so jim

skrivaj ali očitó obljubili, da bodo najnaprvo za duhovne govorili, bolj ko za kmeta, te hvalijo, da bodo vero rešili, da so najboljji.

Za to, kmetski možaki, Vam še enkrat rečemo: V cerkvi, kadar duhovniki o evangeliji govoré, jih poslušajte; v verskih in cerkvenih stvareh jih ubogajte, zunaj cerkve v posvetnih stvareh pa se držite svobodni-selnih narodnih mož in volite tako, kakor vam le-ti priporočajo.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. septembra.

Ustavoverne novine posiljeno slavo-spevajo novemu državnemu zboru, ki bo prihodnji mesec direktno voljen. A poleg tega veselja, ne morejo svojega strahu skrivati. „N. fr. P.“ se tudi boji, da, ako narodna in državopravna stranka pride notri, bode le-ta vse dvanajstletno zidanje dosedanjega rajhsrata v njegovih najtrdnjejih temeljnih podlogah omajala in stresla. Na novo se bode potem začel boj za državopravno uravnanje Avstrije.

Češki listi, govoreči o Helfertovi brošuri, pravijo, da njih poslanci ne pojdejo v rajhsrat. — Izšla je češka brošura, ki svetuje Čehom, pač v deželni zbor iti.

Hrvatskim in srbskim časopisom je turška vlada vzela poštni debit tako, da v Bosno ne morejo več pošiljati se. — Baron Prandau in grof Laci Pejačević sta poklicana v Pešto, da tam osobnostna vprašanja glede prihodnje hrv. vlade rešujeta.

Vnanje države.

Francoska bode kmalu oproščena Prusov. V torek se je v Verdunu začelo z odpravljanjem vojnih rečij. Odhod nemških čet se začne v petek in konča v saboto. V nedeljo in ponedeljek bodo že vsi pruski vo-

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Četrty del.

XI.

(43. nadaljevanje.)

Gospa Mauserre se je ravnala, kakor sem jo bil naučil; celo dopoldne je tičala pri ognjišču, a z nikomur ni besedice govorila, tudi izšla nij, le malo se je peljala na sprehod. Komaj je prišla domov, in še klubuk je imela na glavi, ko jo obišče gospod Mauserre.

— Alfonz, mu deje, nadajam se, da bom od vas samega zvedela, da ne boste odpotovali.

— Zvedeli boste od mene samega, jej odgovori, da lahko človek, ki si je svoj

volje naj bolj siguren, svojo misel v enem dnevu trikrat spremeni. Davi sem sklenil oditi, pred dvema urama sem se namenil tudi Lulu vzeti soboj. . .

— Kaj pa njena guvernanta? ga zmoti živahno.

— Znabiti . . . A pomirite se, važno opravilo terja, da ostanem tukaj.

— Katero opravilo, Alfonz? smem-li vedeti?

— Davi, nadaljuje gospod Mauserre, hoteč biti miren, ko sem objavil Meti, da mislim oditi, ostrmela je, ter mi rekla, da nij prav, ako odpotujem. Trenotek potem, ko sem jo prosil, naj ostane še nekaj v Charmilles, izrekla je za pogoj, da gospod Flamerin odide še ta večer v Paris. Zdel se mi je ta pogoj čuden, kakor brezdvomno tudi vam. Popoldne grem zopet k njej; silim jo, vprašujem jo. Več ko eno uro sem jo trapil, da je že rekla, da jo imam na

raztezalnici. Konči sem jej vendar izvil tajnost; a priprosto trdenje mi nij bilo zado-sta, hotel sem imeti dokazev. Da bi mi jih dala, obljubil sem jej slovesno, da se ne bode masčeval, da vam še omenil ne bom ničesa, nego odšel. A take obljube ne zavezujejo, in tudi jaz je ne izpolnim; — vi veste, kdo sem, in kaj ima gospod Flamerin od mene pričakovati. —

— Sem vas-li prav čula? vsklikne ona. Vi se boste masčevali nad gospodom Flamerinom, ker se osmeljuje, ljubiti gospico Holdenis in jo hoče za soprogo?

— Ta komedija je končana, odgovori on, in vam ne more več služiti. Toni se je tako dobro vedel, da je menjal z menoj; ponavljam vam, da vem vse, in da imam v rokah dokaz, da je vaš ljubimec.

Ona obstane kakor bi bila okamnena, ne zaupajoča svojim ušesom in vprašajoča se, ali se jej sanja, ali je res. Kakor bi bila

jaki s Francoskega. Obnašanje francoskih prebivalcev je mirno in čestivredno, in vse se godi v najšpšem redu. — "Temps" trdi, da bode kabinet sklenil od 24. maja, vedoč, da je restavracija monarhije nemogoča, poudarjati Mac-Mahonovo oblast na pet let, in da bode ustavne načrte iz stališča vzdržanja in organizovanja obstoječe republike preskušal. "Temps" poroča, da je dajal Mac-Mahon, da je pripravljen, ostati še naprej predsednik republiki.

Španska uradna "Gaceta" objavlja dekrete imenovanja novih ministrov, dalje dekrete, po katerih se generala Gonzalez Caballos in Pavia izvolita za general-lieutenanta.

Italijanska vlada je konfiscirala vse one italijanske liste, ki so objavili zadnji razglas pariškega nadškofa, ker izgovarja oni razglas željo, da bi se Italija iz sedanjega stanja do poprejšnjega primorala.

Kardinal Antonelli je papeževemu poslaniku na dunajskem dvoru prepovedal, da se nema udeležiti nobene slovesnosti, ki se bo napravila Viktor Emanuelu na Dunaji na čast. Cesar je zato že zaznamoval osebe, ki bodo italijanskemu kralju službovale, dokler bo na Dunaji prebival.

Nemški list "Provinzial-Correspondenz" piše daljši članek z naslovom "Francija in Nemčija" v katerem govori: "Čuditi se moramo, da je Thiers francosko politiko tako ročno vodil, da je bilo mogoče, nemške terjatve tako nenadno hitro izpolniti Francija je sedaj sama sebi prepuščena, dolžnosti do nas je točno izpolnila, in obnašati se imamo zdaj, po odhodu naših čet iz Verduna, proti njej ravno tako, kakor proti kateri drugi sosednji državi."

Na Badenskem se nameravajo upeljati pruske cerkvene postave. — Na Poznanjskem nadškof Ledohovski izgublja zaupanje; duhovniki pripadajo k vladi, česar se ta seveda veseli.

Dopisi.

Iz Mozirja 10. sept. [Izv. dopis.] Kakor je tudi že v vašem listu naznanjeno bilo, izpraznjeni ste pri nas službi nadučitelja in podučitelja. Nadejati se je, da bode za te službi veliko kompetentov, ker na prvo je Mozirje prijeten kraj v krasnej gorenjsavinski dolini ležeč; prebivalci pošteni in skozi in skozi narodnjaki, v drugo pa je služba nadučitelja dobro dotirana. Nadučitelj tudi lahko, ako se mu le ljubi, cerkveno službo oskrbuje in nese mu to na leto še dosta čez 200 gld. in kakor iz zanesljivega vira vem, ima med prosilci tisti prednost, kateri bode tudi svojo zmožnost dokazal, cerkveno službo opravljati. — Pa tudi za podučitelja, ki itak ima 400 gld. s pri-

mašina, ponavlja: — Vi imate dokaz, da je Toni . . . !

Alfonz, ali ste pri pameti? — Kmalu se jej nekaj zjasni v duhu, teče k mizi, ter burno odpre šatulō.

— Prehitel sem vas, tu imate, kar iščete! jej deje gospod Mauserre; in pri teh besedah seže v žep ter jej pokaže osodepolni rudeči papir.

Gospa Mauserre mi je pripovedovala, da je v tem trenutku čutila, kako se ji je duša razcepila v dva dela, v grozo neke perfidije, ki ji je prešinila domišljijo, in v veliko veselje, ko je videla, da jo gospod Mauserre še toliko ljubi, da je ljubosumen. Ko se pomiri, potegne strastno roko za zvonec ter deje: — Gospica Holdenis ima priti sem; ona sama vam ima vse razodeti.

(Dalje prih.)

klado vred plače, bila bi pri nas dobra; zdaj že nemamo kacic 16 let nobenega podučitelja in vsak že mora prevideti, da pri nas brez podučitelja nij več izhajati. Trg se zmirom povekša, tudi rodbine se množijo in marsikateri premožnejši tržan bi rad za svojo deco si hišnega učitelja imel, pa do zdaj to nij mogoče. Vsakemu podučitelju se bode posrečilo, da nadzorovanje ali podučevanja kacega fantiča celo stanovanje, jed in postrežbo dobi. — Za drugo pa je tudi samo še vprašanje časa, kedaj se bode pri nas četrterorazredna šola ustanovila, in če bode ta enkrat ustanovljena, bodo se tudi plače učiteljem primerno povekšale. — Upati tedaj smemo, da bodemo na izpraznjeni mesti vrle moči dobili, katere bode sebi, nam in našemu narodu na čast in slavo mladež odgojevale.

Ako bi morebiti kak prosilec kaj pojedinega izvedeti hotel, naj se le na krajni šolski svet ali na občinsko predstojništvo v Mozirji (na gosp. A. Goričarja, ali g. Josipa Lipolda) obrne, z velikim veseljem se bode vsaki želji ustreglo.

Iz Žavca 7. sept. [Izv. dop.] Učitelj mučeč in jezeč se celo leto, rad si oddahne v počitnicah, potuje in obiskuje prijatelje, ter pozabi trud, ki ga je nad 10 mesecev imel s pridno in hudobno mladino. Tudi jaz sem malo od doma potegnil in došel v Žavec, lepi trg savinske doline. Ljudje v savinski dolini napredujejo v vsakem obziru, kar priča tukaj cvetoča obrtnija. Da Žavčani ljubijo napredek, priča posebno to, da so si postavili novo šolsko poslopje, da skrbijo za učitelje, oblačijo uboge šolske otroke, da jim je mogoče šolo obiskovati. Posebne zasluge ima obče spoštovani župan; g. dr. Josip Tarbauer, predsednik krajnega šolskega sveta, kateri je mnogo žrtvoval za blagor občine, kateri se je moral boriti z nekaterimi nasprotniki, a vendar s pomočjo poštenih mož premagal vse ovire, na potu mu stoječe, — da se je postavilo novo šolsko poslopje. Pred šestimi tedni, kakor sem zvedel, nij še bilo ničesar, kar je k stavbi potrebno, a sedaj že stoji lep hram, v katerem se bode gojila nežna mladina. Gosp. Tarbauer je sicer Nemec, a pošten in pravičen, zares liberalen Nemec, pa tudi eden tistih redkih, ki se slovenščine nauče, če so med Slovenci. Sicer pa tudi pospešuje napredek slovenskega naroda v narodno-liberalnem obziru. Ljudstvo je tukaj v obče prijazno šoli in napredku. Duhovniki so precej mirni, kajti nimajo "korajže" s tukajšnjimi omikanimi tržani se šaliti, le ako v sosednjih cerkvah opravljajo, zvedel sem, da včasih zlorabijo prižnico.

Iz Idrije 10. sept. [Izv. dop.] Po vsem Slovenskem se delajo večje ali manjše priprave zastran direktnih volitev v državni zbor; pri nas pa žalibože dosedaj skoro da še vse spi, le neki "homo sacrosanctus" agitira na Bleiweisovo komando za reakcionarskega kandidata, pa še ta dela tako na skrivnem in tako brezvspešno, da se njegovega truda nam nikakor bati nij. Vsa druga je pak, ako se ozremo na despotizem Lipold-Onderkov. Pred tema dvema se nam je zavarovati že sedaj, če hočemo, da narodna stvar škode ne trpi; sicer ugasuje tudi teh gospodov zvezda uro za uro bolj, kajti ljudstvo naše prišlo je do spoznanja, da bolj ko se človek takim patronom udaje, slabše je, a vendar bode treba slovenskim možem veliko pri-

zadevanja, da se volilci rudarji oproste marsikakih predsodkov, vzlasti pa še iz tega uzroka, ker nij sedanja duhovščina niti senca proti oni pod g. dekanom Kovačičem, koji je bil naroden Slovenec in ki je sosebno pri volitvah pokazoval se moža, kateremu je treba enacega iskati. Naš zdanji dekan, g. Kogej, naš rojak, prestopil je pa popolnem v nasprotni tabor in njega si moramo zbrisati iz števila slovenskih volilcev, kakor tudi g. beneficijata. Žalostno v resnici, da nekdanji narodnjak pleše sedaj na Lipoldovo piščalko.

Dalje bode nam huda borba tudi z županom, ker ta tako zvesto spolnuje visoke ukaze grajskega Jupiterja, da večkrat sam posle občinske sluge opravlja — kako bode še takrat na vse kriplje delal za blagor svojih varuhov in po tem "lebewohl die Bürgerschaft von Idria" napival. Če sedaj pomislimo, kako neobdelano je v tem obziru polje naše, moremo se zanašati zmage le tedaj, kadar bodo stopili hrabri narodnjaci idrijski na noge s trdnim zaupanjem, da večino dobomo gotovo, ako le trdno voljo imamo ter si nekoliko več truda letos vzamemo, nego prejšnja leta. Prepričani smo pa, da ova pogumnost, ki je že tolikrat v našem taborišči prelepi sad rodila, pripeljala bode gotovo do sijajnega propada nemčurskega pri volitvah predstoječih; vsaj pomisliti mora g. Lipold vendar na one čase, ko se je bil zaprl v grad in ko je pod čuvajstvom žandarskim si še le upal mirno spati, da si je bil gotov pred strašno razkačenim ljudstvom, ki razdraženosti kriv je bil pa edino le sam g. Lipold. G. Onderka naj si tudi zapomni, da letos bodo zastonj listki pisani v Hejšerjevi štacuni: "N. N. zu wählen. Onderka m. p.", katere listke so nosili potem mojstri med službenimi urami po hišah delavcem z volilno pravico.

Iz idrijske okolice 8. sept. [Izv. dop.] Čisto resnično je, da so včeraj dne 8. sept. v Žireh nekega strašnega hudodelnika iz ječe izpustili. Poslušajte, kdo je neki bil ta hudodelnik? Neka gospodična, katera navadno v Žireh ne stanuje, naročila je za svojega hišnega oskrbnika takoj od začetka "Sl. Tednik". Hišni oskrbnik Matevž Oblak pa nobenega lista "Tednika" nij dobil. Dne 7. sept. pride gospodična, katera je "Tednik" za Oblaka naročila v Žir. — Ko ta po "Tedniku" poprašuje, pošlje Matevž Oblak svojo sestrično zopet na pošto po "Tednik" in glej! poštar jej poda najbrž iz strahu pred gospodično — razen prvih 2 listov vse liste "Sl. Tednika", izgovarjaje se, da lista zato pred izdajal nij, ker mu je kaplan, gosp. Anton Werba, ostro prepovedal "Tednik", kateri je kuga in strup za ljudstvo, med ljudi razpošiljati. Tudi proti mnogim drugim osobam je poštar rekel, da mu je "gospod (? Ur.) Anton" rekel, da "Tednika" ne sme nikomur brati dati — ker je poln "kuge" in strupa.

Na povelje kaplanovo in iz strahu pred njim imel je torej ondotni c. kr. poštar "Tednik" do zadnje sile zaprt! Čudni jetnik!

Čudno je pa tudi to, da so vsi dobljeni listi — razen enega — razrezani, umazani in pomačkani. Tudi je pravil poštar nekemu, da g. Anton tudi "Tednik" bere. Mogoče, da ga ima tudi zase naročenega — pa teško! Če nema pa svojega — čegavega je neki bral? V katerem brevirji stoji nek

zapisano, da naj se kaplan meša med e. kr. poštni urad? Zopet, kje stoji zapisano, da naj poštar kaplanove nasvete sprejema? Kdo je neki najbolj kazni vreden: „Sl. Tednik“ ali poštar s kaplanom vred? To so poštene duše, kaj ne?! Res grdo! Vse to se bode pa tudi naznanilo poštni direkciji v Trstu. Ponovim pa še enkrat, da je to čista resnica. (Od več krajev se ekspediciji „Tednika“ enake pritožbe pošiljajo, da kar na poštah po deželi ta list kaplanje in fajmoštri anektirajo. Mi terjamo od poštne vodstva v Trstu pomoči proti temu nepoštenju. Ur.)

Iz Zagreba 8. sept. [Izv. dop.] (Kon.) Zastopnika Derenčina hvali zavoljo tega, da je bil njegov govor najlepši, ter ga prispevalja slabej opereti ali slabemu baletu v sijajnej sceneriji. Barona Raucha nobeden nij tako lepo branil nego Derenčin. V kolikor se baron Rauch sam nij mogel obraniti, to mu sedaj narodna stranka pomaga z boljše veščimi silami. Castelar nij odstopil od svojih načel, kakor se je tu reklo. On je dosegel vrhunec, pa se sedaj vrača. Castelar more na vspeh pokazati, a Vi? ... Kar sta Washington in Franklin iz Amerike naredila, to bi se bilo moglo tudi pri nas izvesti. Da je fanatizem mojo ljubezen do domovine nadvladal, ta izrek nema nobene podloge. Derenčin je rekel, da nij Rauch oče nagodbe, ampak narodna stranka, jaz pa rečem, da niti Rauch, niti narodna stranka, ampak Magjari, kateri so jo diktovali. Razlika je samo ta, da je bil leta 1868 Rauch njen boter, sedaj pa narodna stranka. Nekdo je rekel, da je javk naroda narodno stranko v njenej borbi obvestil, jaz odvrčam onemu govorniku, da naš kmetski narod nij vpešal. Kmetski narod se je boril, da se ne more bolje, ter se more glede tega kot uzor z naj izobražnejšim narodom prispodobiti. Vi dezavuirate naš narod. Derenčin res nij bil v Ljubljani, v svojej duši veselil se je pa in odobral se stanek. Nadalje konstatuje Makanec, kaj in koliko je Derenčin v svojem govoru iz Bluntschlija recitoval. — Zastopniku Vrbaniču je rekel, da razume situacijo, ter da je (Vrbanič) osvedočen, da vrši domoljubno dolžnost. Objektivno je program zavržen, in objektivno izdaja učinjena, subjektivno se to znati in dokazati ne more. Vsak bo po svojih činih sojen. Na nas Hrvate se je za to navaljivalo, da se v nas prijateljstvo do Ogerske obudi. — Zastopniku Mirku Hrvatu je rekel, da se čudi, kako je mogel on tako govoriti, ker je vendar prišel iz Djakova tako rekoč iz okrilja Strosmajerjevega, kateri je v vsakem obziru uzor domoljubja. Odbija od sebe navale, da hoče mladež zavesti. Budil sem povsod, kjer in kolikor mi je bilo mogoče, čuvstvo poštenja in domoljubja. Mladež ne bo prašala za vašo oportuniteto, ona vas bo dezavuirala, pa jo vendar Magjari zavoljo tega ne bodo buntovniško imenovali. — Sedaj preide Makanec na Starčevićjanizem. Jaz nijsem Starčevićjanec, a kolikor se pod tem imenom razumeva mrznja proti vsemu, kar nij hrvatsko, v kolikor je pod tem imenom zadržan socijalni preobrat, v kolikor se deluje po naj skrajnejšej oportuniteti, in v kolikor se ne dela javno. Jaz priznavam, da ima v našej kraljevini tudi srbskega naroda (to je glavni kriterium, da Makanec nij Starčevićjanec) ne odobravam pa znano propagando pravoslavnega duhoven-

stva. Sicer je pa zelo odvišno preiskavati, ali celo braniti, če se kdo Srbom imenuje, ali če kdo rabi izraz hrvatsko-srbski ali srbsko-hrvatski narod. — Zastopniku Brliču odgovara na ono, da je tudi Deak pri ustanovitvi „ausgleicha“ popustil rekoč: da mora najprej cela naša domovina zastopana biti, ter da se mora na to delati, da se rešimo unije. Če nas to 800 let nij naučilo, naučila so nas poslednja tri ali štiri leta. — Zastopniku Lehpameru reče: revizija nagodbe je menjica, katero je ogersko ministerstvo na našo narodno stranko potegnilo, katero bo pa moral naš narod plačati.

To je kratki izvadek iz Makančevega govora. Makanec je postal naš Castelar. Svet se čudno vpraša, zakaj Mrazovič nij govoril, ki je za nas središnji klub blizu to, kar je Deak za po njem imenovani klub ogerskega državnega zbora. Njegov molk je dokaz, da tudi njemu nij nova nagodba celo po volji. Izmed velikašev pogreša se grof Julij Jelačić v sabornici. O imenovanju bana in preustrojenju vlade je še zmirom vse neizvestno. Mi samo toliko vemo, da bo ban iz aristokracije vzet, saj naša ustava še zmirom nij aristokratskega mentena slekla.

Iz Beograda 8. sept. [Izv. dop.] Dozdanji minister financij je dal ostavko ali odpust, kaj je temu uzrok, to svetu nij znano. Nekaj je pomagala njegovemu padu „prva srbska banka“, katera prav slabo stoji, tako da ako jej ne pomaga londonska banka „of commerce limited“, s katero je zavoljo tega v dogovor stopila, bo skoro gotovo za malo časa pala. Za novega ministra postavljen je Čedomil Mijatović, mlad človek, kateri si je s svojimi spisi o narodnej ekonomiji lepo ime pridobil. On je bil pretečenega leta načelnik v ministerstvu financije, ali kar naenkrat je pustil državno službo in odšel s svojo ženo, rojeno Amerikanko, v London, kjer je — do sedaj živel. — Pretečeno nedeljo bila je v nam bližnjem Pančevu konferencija zbog biranja poslanika za peštanski zbor. Skupilo se je več tisoč ljudi. Urednik „Graničara“, J. Pavlović, razložil je program srbske narodne stranke. Po tem programu dolžnost je boriteljem srbske narodne stranke, da z vsemi sredstvi čuvajo obstanek narodnosti svoje, da se za to združujejo z drugimi zatiranimi narodnostmi v Ogerskej, a tako isto i z ostalimi Slovani v Avstriji; dalje da podpomagajo na saborih vsak predlog, kateri hoče slobodo sebi in drugim, in da povzdignejo svoj glas povsod, ne samo da se Avstro-Ogerska pri borbi podjarmljenega srbskega naroda v Turski ne meša, nego da se temu sužnemu narodu pomaga, da se otrese tako težkih in nečlovečnih okov. —

Na tej konferenciji se je dalje odločilo, da je bolje povzdigniti pa i najmanji glas v obrambo svoje narodnosti in svoje slobode, nego pasivno molčati in čakati, pa tako davati povoda, da svet misli, da je v Avstro-Ogerskej vse srečno in zadovoljno.

Letina je pri nas srednja, dosta slame, pa malo zrna. Zbog velike suše tudi koruze ne bo mnogo. Dežja smo te dni dobili, ali prepozno.

Domače stvari.

— (Vabilo k Sokolovemu izletu) čez Vir in Dob v Mengeš dne 14. sept.

1873. Dnevni red: Sokoli se zberó zjutraj do 6. ure v čitalnični restavraciji, odkoder točno ob 6. uri odrinejo. Skupni zajutrek bode pri „Vodopivcu“ na Viru, od koder gre „Sokol“ v Dob k „Mesarju“ nazdravit tamošnje „bralno društvo“. Okolo 1. ure popoldne prihod v Mengeš; ob 2. uri skupni obed pri „Šunkarju“ v malem Mengešu; po obedu ob 4. uri pa veselica s petjem, godbo in plesom na vrtu g. Stare-tove pivovarne. Zvečer ob 8. uri se odpelje „Sokol“ iz Mengeša v Ljubljano. Po poti spremlja društvo „Sokolova godba.“ Reditelja izleta sta gg. Juvančič in Železnikar. K temu izletu uljudno vabi Odbor.

— (Za mariborsko okolico) in z njo voleče kmetske okraje se bode od narodne strani tudi kandidat postavil in je vse upanje, da zmaga.

— (Skozi Ljubljano) pojde kralj narodno zedinjene Italije, Viktor Emanuel, po noči od 16. do 17. sept. Od Postojne do Mürzzuschlaga ga spremljeta e. kr. deželna načelnika, kranjski in štajerski.

— (Birma) bo 14. in 15. sept. v Idriji.

— (Iz Kroke) se nam piše 12. sept. Denes zjutraj ob 1/22. uri je naš mnogo spoštovani g. župnik Henrik Kal po dolgi bolezni umrl. Pokojni je bil čez 30 let pri nas, ljubljenej kakor pravi dobrotnik ubogim in nam ostane v vednem spominu. — Razvidi se iz tega, da ga je občinstvo jako čislalo, ker je vse od dela prenehalo tako dolgo, da ga izročimo zemljici lahni. Naj v miru počiva!

— (Ponarejen stotak.) Pretekli pondeljek je Franc Š. iz Poličan, ki je že večkrat bil zaradi hudodelstev kaznovan, v neki koči v Dobrovcih v ptujskem okraji risal stotake, da bi ž njimi ljudi goljufal. V tem pridejo žandarji in ga baš pri delu zasačijo ter odženo v zapor.

— (Požar.) Pri krčmarji Luki Zakošek blizu sv. Štefana v celjskem okraji, je nek hudobnež zažgal parno. Pogoreli so hlevi s slamo in senom in dosti hišne opreme. Škoda znaša 2000 gl. Poškodovani nij bil zavarovan.

— (Tatvina.) Okolo Maribora gredo tatovi posebno na krave. V noči 6. t. m. je bila revni kajžarci Katri Grege v Selnicah nad Mariborom krava ukradena, pri Ruškem brodu čez Dravo prepeljena in v Maribor odgnana. Dozdaj še nij najdena niti krava, niti tatovi.

— (Tat, ki rad kadi.) Pri sv. Barbari poleg Ptuja je bilo konec pretečenega meseca pri tamošnjem kramarji ulomljeno in ukradeno 200 pakecev tabaka in 400 cigar.

— (Kolera) se je prikazala v Vuherjih pri Dravi, v marenberškem okraji. Zatrošena je bila po tujcih iz Ogerskega, kjer še zmirom hudo razsaja.

— (Od strele ubitih) je bilo to poletje samo v judenburškem okraji na zgornjem Štajerskem 364 — volov in krav, ki so se pasli na planinah.

Razne vesti.

* (Kolera) je na Dunaji čez dalje hujša. Od 3. do 4. sept. je zbolelo 123 ljudi na tej bolezni in tako vsak dan več.

* (Italijanska razbojnika.) 2. septembra so v Potenci na Napolitanskem dva razbojnika obesili, od katerih je eden imel 28, drugi pa 23 umorov in pobojev na vesti.

Zraven teh dveh so obsodili tam še drugih 19 razbojnikov ob enem na smrt.

Narodno-gospodarske stvari.

— V štajersko-slovenskih vinogradih bo trgateg srednja; kako pa bo vino, se zdaj še ne da določiti. V Slovenskih Goricah so trte po nekaterih vinogradih zelo polne, v drugih pa tako, da je človek uže lahko zadovoljen; v Pohorju v vinogradih precej lepo kaže, v Ljutomeru in Ormuži prav dobro.

— Društvo, katero misli zidati železnico Spodnji Dražberg-Celje, je dobilo od trgovinskega ministerstva podaljšanje koncesije za napravo tehničnega operata na dva meseca.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesscière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesscière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.716.

Baden pri Dunaji, 14. julija 1871.

Dolgo sem se obotavljal, svoje ime kot javno spričevalo razglasiti; pa moja hvaležnost je vse pomislile premagala in iz celega srca spričujem na blagor vseh trpečih, da, ker moji ženi kakor tudi meni nij jed dišala, posebno jaz na bljevanje po jedi in hudi nespečnosti trpel, sva naposled, ko je zdravniška pomoč brez uspeha bila, k Vašej Revalesscière pribežala in zdaj po enomesečni rabi se kakor novorojena počutiva in se Vas hvaležno spominjava.

Hugo baron pl. Dunay, grajščak.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuits v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Loncei Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 12. septembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	68	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	50	"
1860 drž. posojilo	99	"	50	"
Akcije narodne banke	961	"	—	"
Kreditne akcije	230	"	50	"
London	112	"	15	"
Napol.	8	"	98	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	106	"	65	"

Umrli v Ljubljani

od 9. do 11. septembra.

Anton Dremel, delavec, 43 l., na griži. — Marijana Polanc, delavka, 50 l., na srčni bolezni. —

Urban Bačnik, prebivalec, 64 l., na brigtični bolezni. — Emil Gale, zasebniš otrok, 2 l., na možganskem mrtudu. — Jan. Bračsov, delavec, 73 l., na griži. — Cecilija Bricej, zidarsk otrok, 1 l. in Viljem Šuler, slikar, 53 l., oba na griži. — Marija Kristof, delavka, 20 l., na pljuč. tuberk.

Puške

- 1 Lefauchaux dvocevka iz čistega damaska 29, 33, 35, 40 do 50 gold.
1 Lankaster " " " " 44, 48, 52, 60, 70 do 80 gold.
1 Percussions " " " " 18, 20, 23, 28, 30 do 50 gold.
1 " " " " železnicev 11 gold. 50 kr., 13, 15, 16 do 18 gold.
1 revolver 7 gold. 50 kr., 10, 12, 15, 18, 20, 25, 28 do 30 gold.
1 pištola, dvocevka 2 gold. 15 kr., 2 gold. 50 kr., 3, 4, 5, 6, 7 do 10 gold.
1 " enocevka 1 gold. 15 kr., 1 gold. 50 kr., 2, 3, 4, 5, 6 gold.
1 flinta ali štuc 6 gold. 50 kr., 7, 7 gold. 50 kr., 8 gold. — 1 enocevka 1 gold. 15 kr., 1 gold. 50 kr., 2, 3, 4 do 5 gold. — 1 kapsel-puška za v izbi tarčo streljati 16, 18, 20 do 25 gold. n. d.
100 patron 7 m/m 2 gold. 40 kr. 100 hilzen 14 m/m 3 gold.
100 " 3 m/m 2 " 90 " 100 " 16 m/m 2 gold. 90 kr.
100 " 12 m/m 3 " 40 " 100 " 18 m/m 2 " 80 "

po fabriški ceni, po poštnem povzetju. Kdor denar naprej pošlje, dobi provizijo.

priporoča **Matej Sorsak**,
v Kropi na Gorenjskem (Oberkrain).

(234—2)

S prihodnjim šolskim letom, to je, s 1. oktobrom 1873. odpre se na
Češko slovanskej

kupčijske akademiji v Pragi

drugi letnik, s kojim doseže zavod svojo popolnost.

Namen tega zavoda je, da bi si mladeniči, ki se želé posvetiti kupčijstvu, pomnožili v drugih učilnicah pridobljene vednosti, ter jih prisposobili za bodoči poklic s praktičnimi in teoretičnimi znanostmi v kupčijstvu in vseh njegovih oddelih, in sicer tako, da bi izstopivši z akademije, bili sposobni za vsako plačano službo, v katerem si bodi kupčijem zavodu.

Akademija ima dva letnika, v kojih se učé sledeči predmeti: knjigovodstvo, kupčijsko računstvo, nauk o blagu, mehanična tehnologija, kemija, kemična tehnologija, narodno gospodarstvo, s posebnim ozirom na kupčijsko teorijo in svetovno obrtništvo, kupčijsko postavodanje, menjiški, kupčijski in colni zakoni; privilegiji, monopoli in kupčijska statistika, zemljepisje, kupčijska in kulturna povestnica, krasopisje in tesnopisje; končno jeziki in sicer mimo češkega i nemški (in sicer oba enako temeljito, da bodo absolvirani akademiki mogli vstric hoditi z onimi drugih čeških in nemških zavodov), dalje ruski, francoski, angleški, italijanski, in ako se oglasi dostojno število slušateljev, tudi drugi slovanski jeziki.

Za slušatelje, ki nemajo potrebnega temelja, da bi se mogli prejeti v prvi letnik akademije, vredjena je pripravnica, v kojoj se bode učila češčina in nemščina, računstvo, zemljepisje, povestnica, veronauk, prirodne vede, krasopisje in risanje.

V prvi letnik akademije prejemajo se za redne slušatelje oni, ki so dovršili nižjo gimnazijo ali nižjo realko; dalje i taki, ki se sicer ne morejo izkazati z gori omenjenimi studijami, pa pokažejo pri prejemnem izpitu, da so si inace pridobili potrebnih vednosti; kdor pa nema teh znanosti, mora se podvreči sprejemnemu izpitu za pripravnico.

Pri prejemnem izpitu za prvi letnik akademije izpitavalo se bode iz češčine, računstva in zemljepisja, kakor se to terja v nižji gimnaziji ali realki; pri prejemnem izpitu za pripravnico bode se izpitavalo iz češčine in računstva, kakor to terja drugi razred gimnazijski ali realni.

Prejemali se bodo za posamezne predmete na akademiji tudi izvanredni slušatelji.

Učnine se plača na leto 120 gld. a. v., za pripravnico pa 100 gld., koji se izplačujo v poluletnih obrokih ob začetku šolskih semestrov.

Izvanredni slušatelji plačujoje za eno uro na teden 7 gld. na leto.

Plača za šolske potrebe, odmenjena za novoprišle, znaša 5 gld. a. v.

Vpisovanje se začne 26. septembra in bode trajalo do konca septembra.

Oglašja naj se v rečenem času od 8—12 dopoldne in 2—4 popoldne pri akademski direkciji, ki se nahaja: šte. 4 v manjšem staromestskem predmestju (na oglu Linhartovega predmestja), kjer se tudi na vsa prasanja podavajo odgovori in pojasnjevanja; po želji se dobode tudi stanovanje pri solidnih rodbinah, v kojem bodo akademiki preskrbljeni redno z vsemi domačimi potrebami.

Prejemni izpiti bodo 30. septembra in nasledujoče dni; izpitavanje se začne vselej ob devetih zjutraj.

V Pragi, dne 1. avgusta 1873.

(214—3)

V imenu odbora za ravnateljstvo in vzdrževanje češko-slovanske kupčijske akademije:

Alojzij Oliva,
predsednik.

Emanuel Tonner,
ravnatelj akademije.